

Organ Spółki Wydawniczej — Wychodzi dwa razy na tydzień.

ROK IV | KURYTYBA, DNIA 15 MAJA 1923. | Nr. 38.
Adres dla listów: — Curityba, Caixa Postal 155 — Adres Redakcji: Curityba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.

Table with subscription rates for 'LUDU' in various regions: Brazylija, Argentynie, Ameryce Północnej i Kanadzie, Europie, and individual numbers.

Listy z Polski.

ZŁOCZÓW, dnia 27-go marca 1923.
OZWARTA ROCZNICA RZEZI UKRAIŃSKIEJ W ZŁOCZOWIE.

Dziś Złoczów obchodził uroczyste bolesną rocznicę dzikich mordów ukraińskich przed czterema laty. Uczczono pamięć 22 ofiar mordów rozwścieczonych herojów ukraińskich.

Hajdamacka Rola w tej Rzezi Księdza Ruskiego Przełata Stefana Juryka.

Hrabia Damian
POWIEŚĆ HISTORYCZNA Z OSIEMNASTEGO WIEKU.
Przywitawszy się z gołębim, odzierał, by czuwać nad obiadem, a tymczasem zgłębiali myśliwi wzięli się szparko do jedzenia i piwa.

dzikiej gorliwości w Ukrainie... Wczoraj, przyjechawszy tu do Złoczowa, spotkałem go na ulicy i doznałem uczucia mimowolnej trwogi, przechodząco koło niego, bo od jego postaci, przerażającej swym wyglądem, pada jakby cień rozkiełznanej, strasznej orgii śmierci.

O gorliwości ukraińskiej tego prezesa Narodowego Komitetu taki obrazek wyczytałem tu właśnie we wspomnieniach tych strasznych krwawych dni rządów ukraińskich w Złoczowie. Rząd Zachodniej Ukrainy wydał zakaz mówienia na ulicach i placach publicznych po polsku.

Na młój pogawędek opływał czas gęsiom panu Zawadzkiemu. Wtem otwarły się drzwi i weszła pani domu Hrabia Gazyńska, podszedła ku niej z panem Zawadzkim, powitała ją uprzejmie, ocajując w rękę.

RZĄDY ŻYDOWSKO-UKRAIŃSKIE W ZŁOCZOWIE.

Dość trzeba, że i władze austriackie przed swoim upadkiem, przygotowując Ukrainę przeciw Polakom pościągali do Złoczowa na wszystkie stanowiska urzędowe gorliwców ukraińskich, którzyby godnie z księdzem Jurykiem współpracować mogli.

Żydzi obdarzeni zostali przywilejami. Komendantem policji został żyd Billet, w gimnazjum zakazano języka polskiego ale wprowadzono język żydowski, ulicom miasta nadano nazwy Szweczenki, Chmielnickiego, Petlury i t. d. ale także były ulice: Maksa Nordaua, Mendelsohna, Szulem Alejchoma i t. d.

I otóż ci ludzie urządzali tu Ukrainę. Więzienia wszystkie a zwłaszcza dawny Zamek Sobieskich zapelnili się więzionymi Polakami, przeważnie księżmi i inteligencją, których dręczono w najokropniejszy sposób.

STRASZNE EGZEKUCJE NAROWE W ZŁOCZOWIE.

Wymyślili jakiś spisek polski, który miał niby te bunt / wojska wywołać.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że żadnych organizacji tego rodzaju między Polakami nie było. Ale dwa straszne, zbrodnicze indywidua Profeta i Baumgärtne wedle wszelkich przypuszczeń wymyślili listę niby spiskowców, których zadenuncjowali „władzom ukraińskim”, prawdopodobnie na zamówienie.

Dość, że po różnych katuszach w dniu 27-go marca zamordowano przez ostateczne rozstrzelanie 9 Polaków, 29-go marca czterech, 1-go kwietnia znów 9.

za radą księdza Czajkowskiego ruską i poszli na mękę i śmierć z męstwem męczenników pierwszych czasów chrześcijańskich.

TEGOROZNY OBCHÓD TEJ KRWAWEJ ROCZNICY.

Spółceństwo polskie postanowiło uczcić pamięć tych męczenników narodowych wystawieniem pięknego grobowca (we formie mauzoleum) na którym się wznosi kaplica, do którego zeszłego roku złożono utożyszcione ciała pomordowanych. Co roku zaś w rocznicę tej tragedji strasznej Złoczów nabożeństwem i obchodem uroczystym postanowił czcić pamięć tych bohaterów.

Po południu zebrały się znów tłumy naokoło grobowca męczenników i wzniosły się znów ku niebu głosy nie zemsty, ale modlitwy przebaczenia i błaganie o błogosławieństwo dla Ojczyzny i dla tego tak skołatanego przez nienawiść bratnią zakątka kraju naszego.

w głowie słowa i zdania przemowy. Hrabia jednak rozumiał swobodnie z panie Zawadzkiej i nie można było po nim poznać, żeby się kłopotał o to, co powie. Wtem ten i ów dzwonił się wielce.

Zjedzono już pieczeń baranią, zjedzono smacznie przyprawione młode prosię, które szuka kuchara jakby żywa i całe na ogromnym półmisku ku podziwowi gości umieszono, natłoczone podano sarninę.

Wtedy podniósł się hrabia i ukłoniwszy się swym gościom, w te odezwał się słowa:

— Dostojna pani, czcigodny i przeczony gospodarzu, szanowni panowie a bracia! Szanujmy i szanujcie nacje, na świecie istniejące, jedno gwałt bogactwa, inne gwałt męstwa inne gwałt siły. Wszelkie gwałty orodzą nam narody z naszymi, widet, że jest jedna zaleta naszego narodu, przenosząca znaczość wszystkiej innej, a to żelety jest gościnnosc: „Gość w dom, Bóg w dom”, tak mówili nasi przodkowie, tak i my mówimy. Działaj doznajemy bojaży i młej gościnności w tym domu przeczonym i szanujmy daleko z cnotą najpiękniejszą. Sprawiedliwą przeto a szanujmy jest rzeź, gdy w imieniu narodu tu zgromadzonej kompanji powinny być dżię d stajęj panu i przeczonym panu tego domu za gościnę serdeczna.

Wzywam was, szanujmy panow braci, aby wychylił kielich za ich zdrowie. Niech żyją!

Wszystcy powstawszy z krzesel i podnosząc w górę kielichy, wołali: „Niech żyją!”

Ciąg dalszy nastąpi

Sobieskich, aby na miejscu męki uczcić pamięć bohaterów a wielu całowało nie zaszkodzi jeszcze zdaje się ślady krwi niewinnie a tak okrutnie przelanej.

Otucha jednak wstępuje tam do serc wszystkich, bo tyle ofiar i tyle krwi tak szlachetnie dla Ojczyzny przelanej na marnie iść nie może.

Małopolanin.

Wiadomości.

Z POLSKI.

STAN GOSPODARCZY POLSKI ZDAŻA KU POPRAWIE.

Wiedeń. — Wiener Allgemeine Zeitung umieszcza w części gospodarczej sprawozdanie z rozwoju gospodarczego Polski, przyczem stwierdza, że stan gospodarczy w Polsce dąży jednostajnie ku poprawie, zaczem idzie ustalenie marki polskiej. Bilans handlowy Polski począwszy od września zeszłego roku jest czynny.

POLSKA OTRZYMAŁA NAŁFZNE OD SOWIETÓW ZŁOTO.

Warszawa. Dowiadujemy się, że Polska otrzymała od rządu sowiektów przypadające Polsce w myśl traktatu rygińskiego, złoto w ilości 129 milionów marek w złocie. Polska otrzymała ma jeszcze 36 milionów marek w złocie.

ZDANIE POSŁA AMERYKAŃSKIEGO O ROZWOJU POLSKI.

Warszawa. Podczas śniadania wydanego dla ekonomicznej delegacji amerykańskiej przez polsko-amerykańską izbę handlową w Warszawie, poseł Gibson wygłosił przemówienie, którego streszczenie podajemy poniżej: Chciałbym powiedzieć parę słów do swoich współobywateli, członków delegacji. Powiem tak, jak się mówi w Ameryce: Jesteśmy tu szczęśliwi i weseli.

Nie o to mi chodzi że tu jesteśmy, lecz o to, dla czego będąc tu jesteśmy szczęśliwi i weseli. Cztery lata temu, gdy przybyliśmy do Polski, którą zastaliśmy zniszczoną i wygłodzoną przez wojnę, a przemyśl zdestruowany przez Rosjan i Niemców z taką precyzją, do jakiej Rosjanie i Niemcy są zdolni. Szło im o to, by Polskę pozbawić pracy twórczej i konkurencyjnej. Traktat wersalski dał Polsce dom bez drzwi i okien, pozostawiając ją i nadal w nader ciężkim położeniu.

Granice Polski były tam, gdzie stały wrogię Polsce armje. Powoli ze zapalem właściwym ludziom, mającym mało doświadczenia, ale dużo zaparcia się siebie, pracą i dobrą wolą, oraz patriotyzmem Polacy ustalili granice, których strzegą dzisiaj nie armje ale polskie władze administracyjne i celne.

Polska wyjątkowo szybko krokiem dochodzi do rozkwitu, który dzisiaj my tu stale przybyszący stwierdzamy. Żałuję że nie przyjechałście tu na miesiąc ale na kilka dni. Mimo to mam nadzieję, że będziecie mogli stwierdzić sami i powiedzieć w Stanach Zjednoczonych, co się tu zrobiło, robi, co jest jeszcze do zrobienia i dlaczego patrząc w przyszłość, jesteśmy tu szczęśliwi i weseli.

MARSZAŁEK FOCII W KRAKOWIE.

Warszawa. Pobyt marszałka Focha w Polsce obliczony jest na dni 12. Pierwsze 4 dni przepędzi on w Warszawie, poczem na 3 dni udaje

się do Poznania. [Z] Poznania przybędzie na 1 dzień do Warszawy, po czem wyjedzie na 2 dni do Lwowa i na 2 dni do Krakowa, skąd powróci do Francji.

PETRUSZEWICZ BĘDZIE PERTRAKTOWAŁ POLSKA.

Warszawa. Słychać, że komitet ukraiński na którego czele stoi ksiądz Wojnarowski otrzymał od Kościoła Lewickiego zawiadomienie, że rząd Petruszewicza musi się pogodzić z faktem, uznania granic Polski i rozpocząć pertraktacje z rządem polskim.

S. P. JÓZEF OKOŁOWICZ.

Zmarł nagle w czasie urzędowania dyrektor Urzędu Emigracyjnego w Warszawie, Józef Okołowicz.

Zmarły był bez wątpienia najlepszym w Polsce znawcą spraw emigracji zamorskiej, której poświęcił przeważną część nadzwyczaj ruchliwej życiowej działalności.

Odbywszy w okresie tak zw. „gorączki brazylijskiej” dłuższą podróż do Brazylii dla zbadania warunków kolonizacyjnych w Paranie, przystąpił potem z niezwykłą energią do stworzenia organizacji, która miała ująć ruch emigracyjny w formy racjonalne i położyć kres straszemu wykryskowi, uprawianemu przez hjeny emigracyjne, na skutek polskiego alfabetu emigranta.

Rozwój Towarzystwa Emigracyjnego przerwała wojna. Po ukończeniu wojny, powrócił Okołowicz do organizowania zaczątków przyszłego Urzędu Emigracyjnego pod nazwą Sekcji omigracji i pośrednictwa pracy przy Ministerstwie Opieki Społecznej. Następnie udał się do Kanady, obejmując stanowisko konsula generalnego w Montreal. Znajomością się z terenem emigracyjnym kanadyjskim, objął w roku zeszłym kierownictwo Urzędu Emigracyjnego.

Na tem stanowisku zamierzał zużytkować doświadczenia całego życia i znajomość przedmiotu dla położenia podwalin polskiej polityki emigracyjnej. Szeroko zakreślone plany przerwała śmierć, ale pozostała po nim bogata spuścizna, na której jego następcy będą mogli budować trwałe dzieło.

TOWARZYSTWO „ROZWÓJ”.

Warszawa. — Zniesienie zamknięcia towarzystwa „Rozwój” dokonane zostało przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie zasadniczych zmian statutu tego towarzystwa. Ze statutu wyeliminowano wszystko co wychodzi poza ramy ściśle gospodarczych celów tej organizacji.

L w ó w. — Pisma lwowskie donoszą, że w związku z wybuchem powstania na Ukrainie w okolicach Żytomierza które polszewicy stłumili, i uwieźli 340 chłopów, odbył się onegdaj sąd wojenny w Żytomierzu. Wszyscy owi chłopci w liczbie 340 skazani zostali na śmierć. Wyrok wykonany został w dwa dni później.

Z Brazylii.

Kurytyba.

W SPRAWIE NASZEJ SZKOŁY ŚREDNIEJ. Dnia 21-go maja, w drugie święto Zielonych Świątek, o godzinie 4 i pół popołudniu (po majowym nabożeństwie) odbędzie się w sali Związku Polskiego WIEC RODZICIELSKI w sprawie SZKOŁY ŚREDNIEJ ZWIĄZKU POLSKIEGO. Przedmiotem obrad będą:

1) Znaczenie współpracy rodziców ze szkołą — Ks. Jan Rzymelka; 2) znaczenie tutejszej Szkoły Średniej p. prof. St. Szumowski; 3) ogólne sprawozdanie z zachowania i nauki uczniów — dyr. Ks. T. Drapiewski; 4) poufne informacje o uczniach u profesorów; 5) wolne wnioski.

Na wiec ten zaprasza się Szanownych Rodziców i Opiekunów ucni i wszystkich zainteresowanych Szkołą Średnią. KOMISJA SZKOŁY ŚREDNIEJ.

Noc z 13-go na 14-ty maja, bardzo pogodna po wielkich ulewach, przyniosła nam RZECZYWISTY PIERWSZY MRÓZ dochodzący w zaciśnionych miejscach do 2 stopni poniżej zera. Kąpy straciły już swoją zieloność, a rośliny więcej soczyste pomarły. Krajobraz, ma wygląd jesienny. Dalsza pogoda, która się zapowiada przyniesie zdaje się, dalsze przymrozki. Nadzieje na przyszły urodzaj zbóż wrażliwych, bo robactwa będzie znacznie mniej.

Przygotowania do KONCERTU, w którym rolę główną jak celista objął Dr. Radecki; odbywały się ciągle i dnia 26-go maja w teatrze Guayra będzie wydany KONCERT PUBLICZNY.

W kwietniu sprawiono nowych 315 lampek elektrycznych na ulicach i placach publicznych naszego miasta. W kwietniu sfukczono złośliwie 38 lampek. skradziono 126 a 151 się przepaliło.

Senator Afonso Camargo wytoczył proces o oszczerstwo Raulowi Periklesowi które ten popełnił w gazecie „do povo”. Mamy więc pierwszy proces wyborczy po niedawnej pierwszej bójce wyborczej.

Paraná.

W TOMAS-COELHO spalił się doszczętnie 13-go maja w niedzielę wielki skład słomy Kellera z Guajuwiru. Słoma była przeznaczona do wyrobu obsłonek butelkowych i było jej na składzie za przeszło 5 kontów. Pożar wybuchnął o godzinie 11 za dnia i zniszczył cały budynek; sąsiedzi nie ponieśli od pożaru żadnej szkody.

Rio de Janeiro.

Minister wojny rozporządził, że zostanie założony wyborowy oddział kawalerii bogato i pięknie ubrany w Rio de Janeiro. Oddział ten będzie stanowił eskortę i straż przybożną prezydenta i będzie występował w komplecie na uroczystościach narodowych i uroczystych przyjęciach zagranicznych gości. Obecnie kłóją się tylko różni modniarze wojskowi jak ich ubrać. Większość chce białych spodni, niebieskich mundurów i rzymskich hełmów. Wogóle wracamy do uniformów z czasów cesarskich. Szare republikańskie mundury już spowszedniały.

PRAWO, mające nałożyć kaganiec prasie znowu wraca pod obrady obecnego kongresu. Podobno zwolennicy i przeciwnicy prawa prasowego zgodzili się na dodatek, by zawód dziennikarski mogli wykonywać tylko obywatele brazylijscy a nie obcy poddani. Wogóle wiele gada się w kołach kongresowych o „znacjonalizowaniu dziennikarstwa”, choć wybitni politycy się temu sprzeciwiają. Uchwała o „narodowieniu gazet” byłaby uchwałą niedemokratyczną i przeciwną duchowi wolności konstytucji brazylijskiej. Wnioskodawcy kłóć się o ustawy prasowe, a w końcu chcą ugodzić estrangeirów — obcokrajowców.

Santa Catharina. JAKTO DWÓCH POLAKÓW W CURITYBANOS POMAGAŁO WYPEDZAĆ SZATANA? Żona niejakiego Almelda Mel-

to zachorowała na wielką gorączkę, zrywała się z łóżka i bredziła we febrze. Stroskany mąż nie mogąc podjąć żonie, sprowadził miejscowego curandero, niejakiego Marcos Ireneo, lekarza- znachora — zażegnawca. Jak kto chce. Ten chorą zbadał i w końcu orzekł, że opętała ją szatan i trzeba go wypędzić. Sam bał się jednak szatana, poprosił więc do pracy dwóch brazylijan i dwóch polaków. Zabrali się krzepko do pracy i leczenia. Chora miotła się w gorączce, wzięwała ją więc, ciągnęła za ręce, nogi i włosy, a kiedy jej nie mogli podać, curandero usiadł na chorej, a inni pomocnicy tak ją przytrzymali mocno za gardło, ręce i nogi, że chorej wykręcili czy złamali ręce, i wypędzili z niej szatana razem z życiem przez uduszenie. Gdy curandero spostrzegł, że kobieta nie daje znaku życia, uciekł czempredzej w lasy, za nim dąną brazylijanie; policja pochwyciła tylko obu polaków, którzy mocno borykali się z szatanem pomagając znachorowi i chyba będą uwolnieni bo wezwano ich tylko do pomocy, by bili szatana. Wogóle (na wyżynie Sta Catharina, gdzie niegdys graszowali fanatycy, takie wypadki często się dzieją.

Ze świata.

Francja.

FRANCJA PRZECIWIW INTERWENCJI LUB POŚREDNICTWU.

Wiedeń. Rząd francuski polecił swoim przedstawicielom zagranicznym, wyraźnie zaznaczyć rządowi, u których są akredytowani, że Francja nie będzie się odnosiła przychylnie do jakiegokolwiek próby interwencji, albo nawet pośredniczenia między Francją a Niemcami.

Włochy.

OJCIEC ŚW. A WIEŚĆ O ROZSTRZELANIU KSIĘDZA BUDKIEWICZA.

Wiadomość o rozstrzelaniu księdza prałata Butkiewicza wywarła w Watykanie niesłychane oburzenie, zwłaszcza że była niespodziewaną. Ojciec św. po otrzymaniu telegramu padł na kolana i ze łzami w oczach modlił się ze ewem otoczeniem za dżę męczennika. — Cała prasa włoska wszystkich kierunków politycznych potępia w ostatnich słowach mord bolszewicki.

MUSSOLINI PRZECIWIWNIKIEM ROZWODÓW.

Premjer włoski Mussolini przyjął deputację narodowego komitetu w sprawie wprowadzenia rozwodów we Włoszech. Mussolini oświadczył się przeciw rozwodom i dodał, że rząd włoski zajmować się musi ważniejszymi sprawami aniżeli unieważnianiem małżeństw w kraju, na co niema czasu.

Łotwa.

KOŚCIOŁY DLA KATOLIKÓW W ŁOTWIE.

Ryga. — Komisja prawnicza Sejmu łotewskiego uchwaliła w myśl konkordatu, odstąpienie katolikom na Łotwie dwóch świątyń rygańskich, należących obecnie do innych wyznań a mianowicie kościoła anglikańskiego, św. Jakóba i cerkwi św. Aloksego

Jugosławia.

Z JUGOSŁAWJI POWSTANIE MONARCHJA FEDERALISTYCZNA.

Rzym. — „Giornale d'Italia” zamieszca specjalne wiadomości z Fiume i Belgradu, jakoby Pasic gotów był uznać żądania stronnictw opozycji.

nych w sprawie rewizji konstytucji, to jest zgadza się na to, by w Jugosławji utworzyć monarchję federalistyczną z trzech państw autonomicznych. Potwierdzenia tej wiadomości włoskiej jeszcze niema. Pi-sze ten dziennik, że dla Włoch ta wiadomość ma pierwszorzędne znaczenie, ponieważ w ten sposób Słowenicy i Chorwaci, którzy wobec Włoch są usposobieni wrogo, staną się ich bezpośrednimi sąsiadami. Dotychczas Serbowie działali uspakajająco i paraliżowali antywłoskie tendencje, jakie się ujawniają w Zagrzebiu i Lublanie. Prawdopodobnie spełzną wobec tego na niczem rokowania o Rijekę, ponieważ w Jugosławji zwiększy się nieprzyjazny nastrój wobec Włoch.

Rosja.

ZAMYKANIE ŚWIĄTYŃ W ROSJI.

Donoszą z Moskwy, że w Mińsku litewskim władze bolszewickie zamknęły wszystkie kościoły katolickie, cerkwie zaś i kościoły luterskie przerobiono na kluby.

JEDYNY PRZYJACIEL ROSJI.

Jest nim rząd litewski, który przez przedstawiciela sowiektów w Kownie, złożył rządowi sowieckiemu wyraz współczucia z powodu choroby Lenina i życzenia szybkiego powrotu do zdrowia bolszewickiego Cara. Gazety rosyjskie zaznaczają, że jest to jedyne życzenie wystąpienie z pośród państw przyjaźnionych z Rosją.

DRUGI PRZYJACIEL ROSJI W SPRAWIE PROCESU KSIĘŻY KATOLICKICH.

Jest nim gazetka socjalistyczna z Kurytyby „Swit”, który w N. 13 pisze: „Jak się dobrano do ich (księży) kieszeni i do ich skóry, protest znalazł się odrazu...” (W Polsce nawet pisma socjalistyczne wyrażyły swój ból i oburzenie i ani jedna gazeta nie zbluźniła, tu Swit z przyjaźni do bolszewików tak kpi z bólu narodowego. Spodziewamy się że gazety bolszewickie zaznaczyły to kumanie się.

SAMI ŻYDZI!

Warszawa. Według poufnej statystyki Wcika na 31 wyższych stanowisk w Rosji sowieckiej 27 jest obsadzonych przez Żydów. Z pośród 800 komisarzy 592 jest żydami. Wśród których jest 189 żydów obcych. Ekspozytura szpiegowska na pograniczu obsadzona są wyłącznie przez Żydów. Również wyłącznie w ręku Żydów znajduje się aprowizacja, na której czele stoi „towarzysz” Nuchim Feder - Berkowicz.

KRWAWA ŻNIWA.

Państwowy urząd polityczny (dawna Czeka) w Petrogradzie ogłasza rezultaty działalności swej za styczeń i luty bieżący rok. W tych dwóch miesiącach rozstrzelano w Petrogradzie 262 osób.

St Zjednoczone

PROPAGANDA KOMUNISTYCZNA W AMERYCE.

Berlin. — W „Now York Herald'a” jest sensacyjna wiadomość, o propagandzie bolszewickiej w Stanach Zjednoczonych według której sowieci mają posiadać w Nowym Yorku zapasy w wysokości 250 milionów dolarów. W ciągu jednego roku na propagandę w Stanach Zjednoczonych wyrzucili bolszewicy 500 milionów dolarów.

(Przyp. Red. Bolszewicy za wszelką cenę chcą wywołać rewolucję w Stanach Zjednoczonych.)

Dnia 20-go maja to jest w pierwsze święto Zielonych Świątek zaraz po nabożeństwie odbędzie się UROCZYSZCIE POŚWIĘCENIE NOWEJ SZKOŁY I OBCHÓD KONSTITUCJI 3-go MAJA W KOLONII SANTA CANDIDA.

Zaraz po poświęceniu odbędzie się leilão pożyczony z ochotą raskiem na spłacenie długu jaki jeszcze ciąży na nowej szkole.

O liczny udział Rodaków w tej uroczystościuprasza: Komitet kościelny wraz z księdzem proboszczem Pawłem Warkoczem.

ozonych bo zatam przyszlaby rewolucja swiatowa).

Meksyk.
RAJ DLA PRAGNACYCH ROZWODU.

Gubernator Carilo z Yukatanu polecił oznajmić, że wszyscy cudzoziemcy mogą otrzymać rozwód w Yukatanie po 30-tu dniach pobytu. Jeżeli małżonkowie żądają rozwodu, kosztuje 15 dolarów, a jeżeli tylko jedna strona — 125 dolarów.

Mężczyźni mogą zawierać nowe małżeństwa zaraz, kobiety muszą czekać aż 80 dni. (Przyp. Red. Meksykiem rządzą nawet bandyci i zbrodniarze przez pewien czas — żadne już więc zbrodnie niktogo w Meksyku nie dziwią).

Korespondencje.

Rio Claro, 5-5-1923
Szanowna Redakcja „Ludu”.

Proszę umieścić opis obchodu Konstytucji 3-go maja w Rio Claro. „Niech pokolenia pokoleniom podają pamiątkę dnia tego” wyraził się kiedyś poseł ziem dobrzyńskiej na sejmiku województwa 3-go maja 1791 roku. Gdyby ten sam poseł pojawił się dzisiaj z grubym, gdyby przypatrzył się tej uroczystości, jaką obchodziła kolonia nasza, ucieszyłby się z całą pewnością. że słowa życzenia jego spełniają się nawet daleko poza granicami Polski. za oceanem, ucieszyłby się zwłaszcza z uroczystego nastroju, jaki towarzyszy uroczystości tegorocznej. Rok rocznie obchodzimy Konstytucję 3-go maja, rok rocznie gromadzi się większość kolonji polskiej na uroczystość świąteczną w naszym kościele parafialnym, rok rocznie przypominają sobie dzieło polskie, wielkie męstwo i historię naszej lecz wszechświatowej. Ze obchodu Konstytucji 3-go maja tego roku wspomniany wypadł, że kościół nasz załadnie młodzi szkolni ogarnąć zdołał, że na twarzach wszystkich i starych i młodych malowała się radość i szczęście nadzwyczajne, nie dziwne.

Konstytucja 3-go maja to ono ziarno gorzyczyno, złożone na polskiej ziemi. Długo nie było przez naszych nieprzyjaciół, nie zwyciężyć sobie, aby zeszło i rusło. To też ukradkiem tylko kłopotowało, stąd zaś swój żywotność rozwinęło się jak cudowne drzewo, że nawet nieprajaciele sięgali po cwoe jego. Polska zakuta ich przemocą w kajdany, zabroni im tego nie mogła. Dopiero rok obecnym przywrócił od niedawna wolność Polsce granicę (tu przed rocznicą Konstytucji 3-go maja dzięki ostatecznemu rozstrzygnięciu ambasadorów w Paryżu. Oni to ogłosili światu całemu, że Polska to nie ogień, do którego wolno wchodzić każdemu, nie, to państwo samodzielne mające prawo korzystać z pracy przodków swoich.

Stąd ten uroczysty nastrój, stąd ta radość i szczęście, stąd i wdzięczność, która zgromadziła nas w większej ilości na uroczystość nabożeństwową, w czasie którego starzy szepotali modlitwę dziękczynną, młodzi zaś śpiewali pieśń radości, wszyscy razem przykładem głosili pozoiszym pokoleniom pamiątkę dnia Konstytucji 3-go maja.

Uczestnik.

Szanowna Redakcji
Proszę o jakwawe umieszczenie tego listu w swym „Ludzie”.

W N 17 „Świt”, który wychodził w Kurytybie, czyli „Świata”, jak go w naszej kolonji nazywają, wychytałam w artykule „Dawniej a dziś” różne wymysły na polskich księży.

Zdaje mi się, że nie potrzebuję nowych księży broń, bo są i klasa jest widoczna. Ale z tego planna wyszło syldo niewiary świtowców z worka ich kultury i wielki strach przed batami gazet katolickich.

Prawda, bo djabel się święconej wody boi. Podobno cał wiele w djabła, ani w piekło, ani w niebo nie wierzą; niech tylko czekają, aż ich dżasz djabel po śmierci do piekła porwie.

Dobrze zastosować można, to „dawniej a dziś do obecnego naczelnika czyli prezesa „Kultury”, czyli „konsula na urlopie”, jak go niektórzy przewalili. Przejechał do Kurytyby jako arcykatolik z błogosławienstwem Ojca świętego dla siebie i dla tutejszych Polaków — mam na dowód w domu taki obraz, gdzie to hęro-lawieństwo jest wyrukowane, a więc jest prawdą, a obecnie jest naczelnikiem jakiejś kultury, gniazda niewiary i niedowiarków. Tak się zmienił w dwóch czy w trzech latach.

Oto, takim był dawniej a dziś jest innym; z arcykatolika został uczelnikiem, czyli heroldem niedowiarków.

Słyszałem jeszcze o innej jego przemianie „dawniej a dziś” bo przejechał do Kurytyby ubogi, czyli jak mówimy „goli jak myś”, a obecnie ma już majątek pod kurytybą, jakieś fazendy za Guarapuawą, które nazywają „Emola Faca”. Skąd się w tych dwóch, czy trzech latach tak zubożycił? Jakich środków „a to użył”? Tu różni o tem rozmawiać gadają; może mówią i nieprawda, bo nie mamy wierszycę we wszystko, co ludzie mówią a nawet co drukują w takim „Świecie”.

Możeby nam Szanowna Redakcja „Ludu” tę sprawę objaśnić, abymy się raz prawdy dowiedzieli. Będziemy za to bardzo wdzięczni.

Kolonista z Parany.
DOPISEK REDAKCJI. — Choć moglibyśmy do tego listu niejedn. szczegóły dodać lub objaśnić, na razie wstrzymujemy się od komentarzy.

Rozmaitosci.

CHOROBY Z PRZED TRZECH TYSIĘCY LAT.

Dokonane w Egipcie odkrycie mumji (ciał zabalsamowanych) budzą nasze zainteresowanie nie tylko przez swą wartość historyczną, lecz także przedstawiają ciekawy materiał dla medycyny, przy pomocy mumji można bowiem badać stan chorób ludzkich przed tysiącami lat.

Pewien lekarz angielski, który kawał swego życia przepędził w służbie rządu egipskiego, niezły już sir Marc Armand Ruffer, badał z nieskończoną cierpliwością mumie przy pomocy mikroskopu i pozostawił w swej piśmiennictwie szczerze ciekawe opisy stanu zdrowia dawniejszych mieszkańców z nad Nilu.

Udało mu się mianowicie stwierdzić, że dawni Egipcjanie mieli w wielu wypadkach okaleczone członki wskutek gichtu (podagry). Jest przymet rzeczą charakterystyczną, że wiele szkieletów, mających objawy chronicznego gichtu, posiadało także zapalone zęby, wobec czego przypuszczano, że jedno z drugim ma ze sobą ścisły związek.

Oprócz tych zmian w kościach mumji udało się także stwierdzić choroby tuberkuliczne na poszczególnych trupach, pochodzących z okresu poprzedzającego o 2 000 lat przyjście Chrystusa. Choroby rachityczne stwierdzono u mumji liczących około 5,000 lat.

Poniżej przez mumifikowanie ocalone zostały nie tylko szkielety, ale i ciała Egipcjan, przeto można było tak że poddać badaniu tkanki cielecne mumii. Nie było to rzecz łatwą, ale Ruffer znalazł nietylko bakterje w organizmach wielu mumji, ale także ślady chorób arterji i nerek. W ten sposób uchodził teraz za prawdopodobne, że także choroby jak zapalenie płuc, dżuma, malaria, graszowały już przed trzema tysiącami lat. Na podstawie pewnych śladów, pozostałych na skórze z okresu na 1200 lat przed Chrystusem. Dr. Ruffer do szczi do wniosku, że wówczas już istniała choroba zwana ospa.

Z badania mumji wynika też, iż dawni Egipcjanie nie byli bynajmniej tak szczupli, jak to widzieliśmy często na rzeźbach i płaskorzeźbach. Przeciwnie, mądze z wykrzytych dotychczas mumii, przeważali wśród Egipcjan ludzie korpuscularni i bardzo otyli.

Co się tyczy włosów, to napotkać można wśród mumii nietylko męszczyzn, ale także i kobiety łys.

MLEKO KOZIE PRZECIWI SUCHOTOM.

Już przed 25-ciością laty Akademia medyczna w Paryżu zakomunikowała, a raczej proklamowała nadzwyczajną wartość odżywczo-kosztiego mleka. Mleko kóz, dzięki swoim składnikom, najbardziej zbliża się do mleka kobiecego. Zawiera ono znaczne ilości witaminów, a przede wszystkim zawiera jego jest to, iż jest ono zupełnie wolne od bakterji tuberkulicznych, gdyż kosa nie ulega tej strasznej chorobie. Z punktu ekonomicznego również kosa daje użyte korzyści, gdyż na taką samą ilość paazy daje znacznie więcej mleka, niż krowa. Jest ona poza tem odporna i daje się wreszcie hodować.

ny: śmiertelność wśród dzieci obniżyla się ze 100 na 60 procent.

Za przykładem Ameryki poszły także Niemcy, gdzie hodowta kóz jest także bardzo rozwinięta, a w czasie wojny kozy oddały Niemcom ogromne usługi, w dziedzinie wyżywienia.

Obecnie donoszą z Paryża, że pan Paul Keetner, prezes Towarzystwa chemji przemysłowej, przystąpił także we Francji do zorganizowania produkcji i konsumcji koalego mleka. Pod jego egidą powołano do życia specjalną Ligę, na której cele stanął szereg wysokich osobistości. Wkrótce już w okolicach Paryża i wielkich miast francuskich zaustalowane będą ogromne kozarnie. Za przykładem Ameryki, Niemiec i Francji powinna iść w tym wypadku także Polska.

POLACY WYŁOSOWANI DO WOJSKA, ROCZNIK 1902.

- Araucaria.**
60) Piotr Wójtanowicz, syn Teodora, 61) Piotr Koziak, syn Franciszka, 62) Bolesław Merszałek, syn Franciszka, 68) Andrzej Nabozny, syn Jakoba, 69) Jan Trzaskoś, syn Jana, 70) Józef Skrzani, syn Michała, 74) Franciszek Grabowski, syn Jana, 80) Franciszek Mikowski, syn Stanisława, 85) Jak Burg-aki, syn Józefa, 87) Stanisław Buran, syn Józefa, 88) Józef Kor-wski, syn Bartłomieja, 89) Andrzej Duchcieński, syn Jana, 90) Józef Rybka, syn Braza, 91) Albert Wancarz, syn Michała, 99) Franciszek Morag, syn Teofila, 100) Jan Paluz, syn Adama, 102) Jan Dranka, syn Michała, 108) Franciszek Jachiniński, syn Jana, 106) Wojciech Drziszuntinski, syn Jana, 107) Wojciech Sikoza, syn Ignacego, 108) Piotr Kudławicz, syn Józefa, 109) Leopold Przytylski, syn Józefa, 111) Piotr Bobrowski, syn Augustyna, 119) Jan Brugielski, syn Piotra, 118) Franciszek Liaz, syn Antoniego, 114) Augustyn Dudek, syn Józefa, 116) Jan Świdrowski, syn Wojciecha, 126) Andrzej Soskomo, syn Józefa, 127) Franciszek Cielotniak, syn Jana, 181) Jan Morasz, syn Władysława, 182) Orceban Jozek, syn Pawła. C. d. n.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Panom Aleksandrowi i Piotrowi Walektem w Amola Faca. — Operacja oczu matki się udała, ale wzrok nie nie wzmochni; wraca przez Ponta Grossę. P. Wronkiewicz w Rio Grande. — List piękny wydrukujemy.

Ostatnie wiadomosci

W tych dniach przyszło do zupełnego zerwania wszelkich stosunków w między Gdańskiem a Polakami. Uczniowie politechniki gdańskiej ciągle walczyli z uczniami Polakami i w końcu wyrzucili ich z tej szkoły wyższej; zarząd miasta nic w tej sprawie nie zrobił. Cierpliwość polska się przebrała i z tego powodu nastąpiło zerwanie.

Teraz powinna Polska już raz tego karzełka nauczyć rozumu. Gdańsk zalega z opłatami celnymi dla Polski, które wynoszą już przeszło miliard i nadto dokuca Polsce na każdym kroku, która za to powinna teraz Gdańsk wygłodzić i odmówić mu dowozu zboża i maki.

W LOZANNIE w Szwajcarii, gdzie obecnie obraduje konferencja nad sprawami Turcji, został zamordowany delegata bolszewickiej Rosji Worowski a towarzysze jego zostali zranieni. Zamordowali go monarchiści rosyjscy za, tyle niewinnie zabitych ludzi przez bolszewików w Rosji. Morderca nazywa się Konradi.

W Wiedniu rozpoczął się 7-go maja wszechświatowy kongres żydowski, na który zjechało 91 delegatów reprezentujących 19 narodów. (Ciekawi jesteśmy zachowania się wobec Polski. Przyp. Red.).

WE WŁOSZECH zagroził Nussolini, że wszystkie gazety zohydzające Kościół katolicki i duchowieństwo, będą obłożone karami pieniężnymi. Gazety faszystów domagają się jednomyślnie, by rząd nie pozwolił na budowę uniwersytetu na wzgórzach Monte marino w Rzymie przez sekciarzy amerykańskich Metodystów, bo naród włoski jest katolickim a nie ateistycznym

RZĄD francuski ma zupełnie poparcie parlamentu w swem postępowaniu z Niemcami nad Renem. Aż 498 posłów pochwalilo postępowanie rządu, a tylko 26 było przeciw, znanych komunistów i radykalnych socjalistów.

ANGLJA zerwała wszelkie stosunki z Rosją.

CZECHY zawarły z Rumunją przymierze zaczepno-odporne na 3 lata; podobne przymierze ma Polska z Rumunją przeciw Rosji, co znacznie ochładza siepaczy bolszewickich w Rosji w zapędach wojennych.

KURS PIENIĘŻNY.
Funt sterling 45,500. frank francuski 6,000 rs., lira 400 rs., dolar amerykański 9,490, milrejs portugalski 460 rs. per argentyński papierowy 8,580, zło-ty 78757, peso urug. 7,850, peso hiszpańskie 1,710, marka nie ościła 4000 za 15, marek polskich 4550 za 1,9.

KONSULAT POLSKI NA ARGENTYNĘ PRZENIOSE obecnie swe biura i wszelkie rzeczy należy adresować:
CONSULADO GENERAL DE POLONIA BUENOS AIRES.
Calle Rincen 280-1° Piso

TOWARZYSTWO ROLNICZE ŚW JANA KANTEGO W TROMAZ COELHO poleja do wiadomości wszystkim posiadaczom bileców, że dnia 20-go MAJA, W ZIELONE ŚWIĄTKI, odbędzie się ciekawie i ciekawie tych bileców czyli ryfa. Ryfa polejona jest z loterją i leitonem W SZKOLE NA ROSACH NOWYCH. Wieczorem zaś odbędzie się zabawa, na którą zapraszamy Siano: Rodaków jak najserdeczniej.
Za ewentualne fanty i datki pieniądze z góry dziękujemy staropolskiem „Bóg zapłać”. Zaznaczamy, że czysty zysk przeznaczony jest na szkołę. ZARZĄD.

Związek Polski W KURYTYBIE

Zaprasza niniejszem wszystkich członków którzy nie zalegają z opłatą wkładki dłużej niż przez 6 miesięcy wraz z rodzinami na ZABAWĘ TANECZNA którą urządza bezpłatnie dnia 20 maja b. r. o godzinie 4-tej po południu ku uczczeniu trzeciej rocznicy swego założenia.
Sekretarz: IGNACY SZKLARSKI

Baczność!!!

Obrazy MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ w czterech rozmiarach co dopiero nadeszły z Europy!
Cena: 1\$000, 2\$500, 5\$000 i 10\$ za obraz.
Na dalszą przesyłkę należy dołączyć 1\$000.
Księgarnia i drukarnia polska CEZARA SZULCA przy ulicy Barão de Sero Azul N. 12 i 14 — Kurytyba — Paraná

Za bezcen

Płaszczki dla mężczyzn
Płaszczki dla chłopców
Płaszczki dla dam

ODWIEDZIE NAS I PRZEKONAJCIE SIĘ O NASZYCH NISKICH CENACH W

AO LOUVRE

CENY TARGOWE w Kurytybie dnia 15 maja 1923 roku		
NAZWA PRODUKTU	CENA ZA WOREK 60 kg.	MILIREST
Zyto	60 kg.	26000
Pszonico argentyński a tutejszy	60 kg.	30000
Owies	15 kg.	4000
Jęczmień	60 kg.	15000
Ryż biały	60 kg.	50\$-60\$
Ryż czerwony	60 kg.	48000
Kukurudza nowa	60 kg.	12000
Kasza tatarska	60 kg.	32000
Pisze	60 kg.	16000
Fasola nowa	60 kg.	9000
Groch	60 kg.	10\$-18\$
Ziemiaki angielskie	50 kg.	18000
Cebula	15 kg.	1000
Mąka pszeniana gnilbna	44 kg.	40000
" "	44 kg.	48000
" miodłokowa	40 kg.	20000
" tylna	15 kg.	10000
Otręby	30 kg.	6000
Cukier mascavinho Rio Gr.	1 kg.	1200
" biały rafinowany	1 kg.	1800
" biały mielony	1 kg.	1600
Sól	1 kg.	850
Masło	1 kg.	4800
Jaja	1 tuzin	1300
Kura	1 szutka	2400-2500
Skonina	1 kg.	1800
Smalec	1 kg.	2200
Mleko wulowe	1 kg.	1900
" wieprzowe	1 kg.	1400
Chleb	1 kg.	850
Kawa	1 kg.	3400
Herwa mate	1 kg.	500
Miod	1 kg.	1900
Kazras	100 litrów	13000
Wino nacional	100 "	100000
Nafta, akrylna		82000

Ceny powyższe płacą kupcy w Kurytybie, nabywcy, względnie wondziści pobierają zwykle wyższe.

Cytajcie „PRZYJACIELA RODZINY”!

BANCO NACIONAL DO COMMERCIO

ROK ZAŁOŻENIA 1915 - CENTRUM W PORTO ALEGRE
 Kapitał Zakładowy 25,000,000 - Rezerwy 19,417,280\$050
 SIEDZIBA FILJI W KURYTYBIE, WE WŁASNYM
 GMACHU:
 Rua 15 de Novembro N 41 - Róg ulicy Mar. Floriano
 Adres dla telegramów: > BANMERCIO -
 Caixa Postal 136

Posiada 53 filij w najgłówniejszych miastach stanu Rio Grande do Sul, 8 w stanie Santa Catharina; we Florianopolis, Joinville, Blumenau, Lages, Itajajá, Porto União, Laguna i Brusque.

5 w stanie PARANA: W KURYTYBIE, Ponta Grossa, Rio Negro, Paranaguá i Guarapuava.

2 w stanie Mato Grosso: w Corumbá i Campo Grande.

Pracuje za pomocą rozległej sieci korespondentów w kraju i zagranicą. Potrąca weksle i czek w walucie krajowej i zagranicznej.

Udziela pożyczek, skupuje i sprzedaje waluty.

Wystawia nakazy płatnicze listownie, czekami lub telegraficznie do wszelkich miejscowości w kraju i zagranicą.

Zajmuje się ściąganiem długów handlowych.

Przyjmuje wkładki na rachunek bieżący (conta-corrente), za wypowiedzeniem i na stały termin, płacąc korzystne procenty.

Utrzymuje osobny oddział waledek ludowych, uznany przez Rząd Federalny, dla drobnej przemysłu, przyjmując wkładki od 2,500 do wysokości 5,000\$000, wypłacając zaś do wysokości 1,000\$000 tygodniowo bez poprzedniego wypowiedzenia.

Przyjmuje kwaterunki, walory, polica i t. p. celem przechowania, na co przeznaczony jest obszerny i mocny dom pewny.

Zajmuje się ściąganiem rachunków i należności z urzędów skarbowych, federalnych, stanowych i municyjalnych; zakładów fabryk, handli i t. p.

Dr. MIROSLAW SZELIGOWSKI

BYŁY ASYSTENT KLINIK EUROPEJSKICH.

LEKARZ I OPERATOR

KURYTYBA - RUA S. FRANCISCO N. 25.

Leczy podług najnowszych sposobów. WYKONUJE WSZELKIE OPERACJE CHIRURGICZNE.

Chorych zamiejscowych przyjmuje na leczenie i pobyt w klinice. Dokonuje badań i leczy promieniami Roentgena. Posiada własne laboratorium do badań chemicznych i mikroskopowych oraz do badań krwi na choroby ukryte.

ZAMIEJSCOWYM UDZIELA INFORMACJI LISTOWNIE

"A VENCEDORA"

FABRYKA KARMEŁKÓW I CUKIERKÓW W NAJLEPSZYCH GATUNKACH I W PAPIERKI OWIJANYCH:

Malinowych, kokosowych, miętowych, cytrynowych, ananasowych, truskawkowych, bananowych, mlecznych i dużo innych. Prócz tych mam inne jeszcze gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych.

Upraszam Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się o tem, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie

Franciszek Łachowski

CURITYBA - Rua Cabral N 53 - PARANA

KOLONJA C-el QUEIROZ

(Amola Faca)

Przeprowadza parcellacje i udziela informacji:

WŁADYSŁAW RADECKI - GUARAPUAVA - PARANA

Na kolonji ERECHIM W RIO GRANDE DO SUL udziela informacji bliższych p. BOLESŁAW WENCLEWSKI W BARRO

Najlepszy środek

od reumatyzmu

REUMATOL

DOSTAĆ MOŻNA W

APTECE POLSKIEJ

Rua 15 de Novembro 5 Kurytyba.

Chcecie kupić tanio?

NACZYNNIA PORCELANOWE, ŻELAZNE, NARZĘDZIA ROLNICZE, FARBY, OLEJ, DROBNE RZECZY, SZKO DO OKIEN i t. d. - ŻELAZO W SZTABACH.

Kupujcie tylko

W CASA VERMELHA
 Rua José Bonifacio N. 15.

Niemieckie farby „BAYER“

do użytku domowego celem farbowania wełnianych, bawełnianych i jedwabnych materiałów sprzedaje się we wszelkich kolorach i kolorach w sklepie

„Carlos Luhn“

TRAVESSA MARUMBY N. 77 - RÓG RUA RIACHUELLO N. 52 - CURITYBA - PARANA

BACZNOŚĆ KOLONIŚCI!

Cegielnia i Fabryka Dachówek

w Thomas Coelho

STACJA KOLEJOWA BARIGUY (PARANA)

poleca cegły wszelkiego rodzaju, dachówki zarówno francuskie jak i inne.

Cegielnię tę, dawniej własność p. Jana Wozniaka nabyła spółka polska p. p. Jana Filipaka, Józefa Rosola i innych. Obsługa samowolnej rzetelna, transporty wyrobów staranne. Należniemy, że dachówkę francuską cegielni z Thomas Coelho wyszczegółono na przedwstępnej wystawie w Kurytybie.

CASA IDEAL

CURITYBA - RUA JOSÉ BONIFACIO N 9 - PARANA
 W pobliżu Katedry

Przybywając do Kurytyby nie omiatajcie odwiedzić naszego sklepu obuwia. Ponieważ posiadamy własną fabrykę obuwia, jesteśmy w stanie obsłużyć każdego fregozu wzdle gustu i wygody.

Prócz obuwia najrozmaitszego gatunku prowadzimy także wielki skład pończoch, gum, farb, szuwaków i cholewtek.

Zwracamy uwagę, że wwa fabryce wszelkie ceny na obuwie są o wiele tańsze, niżli w poszczególnych sklepach, zależnych od fabryk.

KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!

Siłę Herkulesa

dodaje piwo z browaru

ATLANTICA

przewyższające wszystkie inne.

CURITYBA CAIXA POSTAL 140 Casa Metal CURITYBA RUA 15 DE NOV. 44

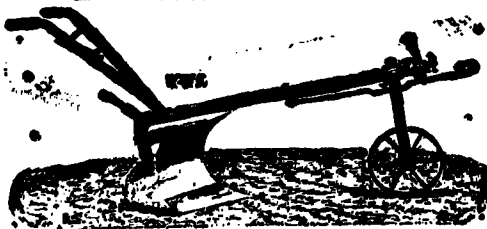
Jose Hauer Junior & Cia.

WIELKI SKŁAD ŻELAZA I STALI. W SZTABACH I W PŁYTACH, ŚRUB, GWOŹDZI, RUR, ŁAŃCUCHÓW I INNEGO ŻELASTWA DO WÓZÓW.

Wszelkiego rodzaju rzemiosła i maszyny

OLEJE, SZKŁA, DRUT, GEADKI I KOLCZASTY, MA-

SZYNRY ROLNICZE I T. P.

NADCHODZĄ CODZIENNIE
 NOWE TRANSPORTY PEŁ-
 GÓW RUDOLF SACK.

POLSKI ZAKŁAD SZEWSKI

„JUVEVE“

Macieja Otto

Przyjmuje obstalunki na męskie, damskie, i dziecięce obuwie oraz reparacje po cenach umiarkowanych.
 CURITYBA - JUVEVE - PARANA.

Fabryka Cukierków

„AURORA“

JÓZEFA KULI

Wyrabia cukierki w najlepszych gatunkach i karmelki owinięte w papier (bal-las) we wszystkich odmianach.

Ulica Martim Affonso N. 16

CURITYBA, PARANA, BRASIL

Podaję do wiadomości Szanownych Rodaków, że z dniem 5-go lipca otworzyłem przy ulicy São Francisco N. 56 (esquina rua Barão do Serro Azul) w Kurytybie

Gospodę Polską

w której Szanowni Rodacy znajdują za umiarkowanym wynagrodzeniem wygodnie urządzone pokoje i kuchnię smaczną i zdrową. - Przyjmuje stałych stołowników za umiarkowanym wynagrodzeniem.

BEZPŁATNA KAPIEL GORĄCA I ZIMNA

Artur Gosławski

KOLONIZACJA

Na nowej bardzo kwitnącej kolonji „Bom Succeso“ sprzedaje się pierwszej klasy ziemi herwalowe i bardzo urodzajne ziemi do sadzenia.

Kolonja „Bom Succeso“ jest węzłem łączącym drogi Florianopolis - Blumenau - Timbo-Itayopolis - Mafra.

Nadto są do sprzedania: Fazendy 50 alkrowe, 100 alkrowe i 200 alkrowe. Każda fazenda ma kmp, herwa mata i ziemię uprawną. - KUPUJCIE!

Bliższych informacji udziela agencja kolonizacyjna.

Germano Ortel
 Itayopolis, Estação Mafra, Santa Catharina. 19

JACEK DROMLEWICZ

LEKARZ - DENTYSTA.

Zeby sztuczne z podniebieniem i bez podniebienia w słoce i kauczuku. Plombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu. Roboty pierwszorzędna. CENY PRZY-STEPNE.

Curityba - Rua Riachuelo N. 8

Przedsiębiorcy i kupcy ogłaszajcie się w gazecie „LUD“!